

การติดตามทรัพยากรสิ้นผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
ศึกษาเฉพาะกรณี
มาตรการบังคับใช้ต่อธนาคารหรือสถาบันการเงิน

นางสาวสุภา สุขคตะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-390-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16345927

THE PROCESS OF TRACING THE ASSET OF NARCOTIC OFFENDERS
A CASE STUDY OF
ENFORCEMENT MEASURES ON BANKS OR FINANCIAL INSTITUTIONS

MISS SUVAPA SUKATHA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-390-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การติดตามวิบริทรัพย์สินผู้กระทำคามผิดเกี่ยวกับยาเสพติด :
 ศึกษาคณะกรรมมาตรการบังคับใช้ต่อนาคารหรือสถาบัน
 การเงิน

โดย   นางสาวสุภา สุธคตะ
 ภาควิชา   นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโณภาส
 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   อาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์

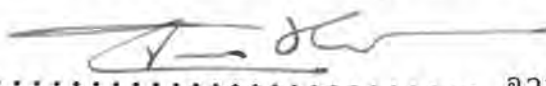
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เนบวิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท

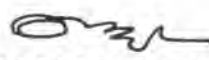

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
 (ศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโณภาส)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
 (อาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์)

 ..... กรรมการ
 (อาจารย์ ชชาติชาย สุกธิกุล)

 ..... กรรมการ
 (อาจารย์ ประภัสร์ ศรีสัตยากุล)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุภา สุขตะ : การติดตามทรัพย์สินผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด :
ศึกษาเฉพาะกรณีมาตรการบังคับใช้ต่อธนาคารหรือสถาบันการเงิน (THE PROCESS
OF TRACING THE ASSET OF NARCOTIC OFFENDERS : A CASE STUDY OF
ENFORCEMENT MEASURES ON BANKS OR FINANCIAL INSTITUTIONS)
อ.ปริญญา : รศ.วีระพงษ์ บุญโศภาส, ดร.จิรนิติ ทะวานนท์, 181 หน้า.
ISBN 974-632-390-3

อาชญากรรมยาเสพติด เป็นอาชญากรรมที่มีการดำเนินงานในลักษณะขององค์กร
อาชญากรรม และเป็นอาชญากรรมที่ให้ผลตอบแทนสูงแก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งนักค้ายาเสพติด
จะนำเงินหรือรายได้จากการค้ายาเสพติดไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการประกอบอาชญากรรม
และใช้ขยายเครือข่ายขององค์กรอาชญากรรมต่อไป เป็นเหตุให้การปราบปรามยาเสพติดประสบ
ความยากลำบาก รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิด
เกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 โดยกำหนดมาตรการทรัพย์สินผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อทำลายอิทธิพลทางเศรษฐกิจขององค์กรอาชญากรรมยาเสพติด

อย่างไรก็ตาม นักค้ายาเสพติดพยายามแสวงหาวิธีการเพื่อปกป้องผลประโยชน์
ของตน โดยการเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดให้กลายเป็นทรัพย์สินที่ชอบ
ด้วยกฎหมาย เพื่อปกปิดแหล่งที่มาและร่องรอยการกระทำความผิดของตน สำหรับวิธีการที่ใช้กันมาก
วิธีหนึ่ง คือ การโยกย้ายเงินที่ได้จากการกระทำความผิดผ่านธนาคารหรือสถาบันการเงิน
เนื่องจากสามารถกระทำได้ง่าย ต่อเนื่องเป็นระบบ และยากต่อการตรวจสอบ เป็นเหตุให้การ
ติดตามทรัพย์สินผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดประสบความยากลำบาก

จากการศึกษา พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ
ยาเสพติด พ.ศ. 2534 มีความเหมาะสมในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหายาเสพติด
ได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากยังขาดกลไกในการติดตามการโยกย้ายเงินผ่านธนาคาร
หรือสถาบันการเงิน ดังนั้นจึงควรพัฒนามาตรการทางกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ได้แก่
มาตรการสกัดการฟอกเงิน ซึ่งจะยังผลให้ธนาคารและสถาบันการเงินมีหน้าที่บางประการ แต่มาตรการ
นี้จะต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจจึงจะไม่ทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศต้องถูก
กระทบกระเทือน

ภาควิชา ..... นิติศาสตร์
สาขาวิชา ..... นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2537 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C570845
KEY WORD:

MAJOR LAW

NARCOTIC / ASSET / TRACING / BANKS OR FINANCIAL INSTITUTIONS

SUVAPA SUKATHA : THE PROCESS OF TRACING THE ASSET OF NARCOTIC OFFENDERS
: A CASE STUDY OF ENFORCEMENT MEASURES ON BANKS OR FINANCIAL
INSTITUTIONS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. VEERAPONG BOONYOPAS,
CHIRANIT HAVANOND, Ph.D. 181 pp. ISBN 974-632-390-3

Narcotics crime is operated in the form of organized crime. The criminals make incredible profits from this type of crime. The proceeds derived from narcotics trafficking are further reinvested in or used to expand the network of this organized crime, consequently causing problems to the law enforcement officers and increasing difficulties to their works. Thus, the government decided to promulgate the Act on Measures for the Suppression of Offenders in an Offence Relating to Narcotics, B.E. 2534 to create the measure of assets forfeiture related to narcotics crime. The purpose is to cripple the economic influence of the narcotics organized crime.

However, the narcotics traffickers are trying their best to find the methods of concealing their wealth, for instance, transform the assets derived from an illegal activity to legal assets by concealing the source of income and trails of their crime. One of the most popular method is through banks' or financial institutions' transactions. Because it is convenient, continuing and difficult to trace. This causes difficulties to the law enforcement officers to trace and forfeit the assets of narcotics offenders.

According to the study the Act on Measures for the Suppression of Offenders in an Offence Relating to Narcotics, B.E. 2534 is appropriate to a certain level, but still unable to solve the narcotics problem effectively because lack of mechanism to trace the transactions through banks or financial institutions. Thus, the development of legal measures to solve this problem should be done. Such measure is the Money Laundering Law which would cause banks and financial institutions several duties. This measure must not barricade the business. Therefore, the national economics would not be weakened.

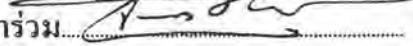
ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิติศ.....
ช.ว. ๒๕๓๗

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงต่อท่านศาสตราจารย์ไชยยศ
 เหมะรัชตะ ที่กรุณาให้เกียรติรับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านรอง
 ศาสตราจารย์วิระพงษ์ บุญโญภาส และท่านอาจารย์ ดร. จิรนิติ หะวานนท์ ที่ยินดีรับ
 เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้ชี้แนวความคิดและแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ ขอ
 กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ประภัสร์ ศรีสัตยากุล ท่านอาจารย์ณรงค์ สุวรรณเปี่ยม
 และท่านอาจารย์ชาติชาย สุทธิกลม ที่รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้
 คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ คุณกิตติ ลัมชัยกิจ ผู้อำนวยการกองปราบปรามยา
 เสพติด และอาจารย์สุรพล ไตรเวทย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายยาเสพติด สำนักงาน
 ป.ป.ส. ที่ให้การสนับสนุนการศึกษาและการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำที่เป็น
 ประโยชน์ ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์ในด้านเอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ คุณวาสนา ถวัลยโพธิ ที่ช่วยค้นคว้าและจัดส่งเอกสารจากประเทศ
 ออสเตรเลียมาให้ คุณศุภลักษณ์ ลากทวิโชค ที่ช่วยค้นคว้าเอกสารของต่างประเทศ
 คุณวิคุณและคุณราตรี นิธิมูทรากุล คุณนรินทร์ทิพย์ ทองศรี คุณสุเพ็ญ แก่นวิทยานนท์
 ที่ให้ความช่วยเหลือในการแปลเอกสาร

ขอขอบพระคุณ คุณอารีพันธ์ เทียนเสริมทรัพย์ คุณอารยา หุณฑนะเสวี คุณพูลสุข
 ทวีโต คุณสุนทร วินัยบดี คุณนรินทร์ เกียรติสกุลพงษ์ คุณโยธิน มีจันทร์ คุณสมชัย
 สงวนนภาพร คุณเนาวรัตน์ น้อยผล คุณมนต์ เอี่ยมศิริ ตลอดจนเพื่อนข้าราชการ
 กปป. กตส. และ กนฐ. ที่ให้ความเอื้อเฟื้อในด้านเอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ ให้คำ
 แนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ มารดา และ พี่สาว ที่ให้การสนับสนุน ให้ความช่วย
 เหลือและให้กำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการศึกษาบ้าง ผู้เขียนขอมอบเป็น
 กตเวทิตาแด่ บิดา มารดา และครูบาอาจารย์ทุกท่าน

สุวภา สุขคตะ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	6
สมมติฐานของการศึกษาวิจัย.....	7
ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	7
วิธีการศึกษาวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	8
บทที่ 2 แนวความคิดและหลักทั่วไปเกี่ยวกับการติดตาม रिบททรัพย์สินผู้กระทำความ ผิดเกี่ยวกับยาเสพติด.....	9
แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล.....	9
1. การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล.....	10
2. ข้อจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล.....	12
แนวความคิดในการใช้มาตรการ ริบททรัพย์สินในคดียาเสพติด.....	16
1. มาตรการ ริบททรัพย์สินทางแพ่ง.....	18
2. มาตรการ ริบททรัพย์สินทางอาญา.....	23
3. มาตรการพิเศษ.....	27
แนวความคิดในการติดตามการโยกย้ายเงินผ่านธนาคารหรือสถาบัน การเงิน.....	36
1. มาตรการกำหนดความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงิน.....	37
2. มาตรการติดตามการโยกย้ายเงินผ่านธนาคารหรือสถาบัน การเงิน.....	44

บทที่ 3	สภาพปัญหาเกี่ยวกับการติดตามทรัพย์สินผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ	
	ยาเสพติด.....	49
	การติดตามทรัพย์สินตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534.....	49
	1. ลักษณะของทรัพย์สินที่ริบได้.....	49
	2. การควบคุมทรัพย์สินก่อนริบ.....	55
	3. กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาริบทรัพย์สิน.....	68
	การติดตามทรัพย์สินในคดียาเสพติด.....	75
	1. ธนาคารหรือสถาบันการเงิน.....	75
	2. รูปแบบและการติดตามการโยกย้ายเงิน.....	83
	3. มาตรการติดตามการโยกย้ายเงินผ่านธนาคารหรือสถาบันการเงิน.....	88
	ปัญหาและอุปสรรคในการติดตามทรัพย์สิน.....	97
	1. การตรวจสอบข้อมูลทางการเงิน.....	98
	2. การจัดเก็บข้อมูลหรือเอกสารของธนาคาร.....	104
	3. การจัดให้ลูกค้าแสดงตน.....	105
	4. การเปิดเผยความลับ.....	106
บทที่ 4	วิเคราะห์เปรียบเทียบการติดตามการโยกย้ายเงินผ่านธนาคารหรือ	
	สถาบันการเงินของต่างประเทศ.....	107
	ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	108
	ประเทศออสเตรเลีย.....	121
	ประเทศอังกฤษ.....	129
	การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการติดตามการโยกย้ายเงินผ่านธนาคารหรือ	
	สถาบันการเงินในประเทศไทย.....	134
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	150

เอกสารอ้างอิง.....	158
ภาคผนวก ก พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิด เกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534.....	165
ภาคผนวก ข แบบรายงาน Currency Transaction Report.....	179
ภาคผนวก ค แบบรายงาน Report of International Transportation of Currency or Monetary Instruments.....	180
ประวัติผู้เขียน.....	181